

3 березня

Короткий огляд ситуації

- Хід бойових дій. Навколо Києва в деяких напрямках тактична ініціатива переходить до української сторони** (цьому сприяє криза поставок зброї, палива та провізії в російському угрупованні). Після звільнення Макарова було звільнене також м. Буча, тепер бої точаться навколо нього з метою подальшого витіснення російських угруповань. Втім, російські війська продовжують намагання оточити Київ та створити штучну гуманітарну кризу в столиці, зокрема, зайти також з лівого берега Дніпра на Київ. **Небо над Києвом вночі та вдень було надійно прикрите силами протиповітряної оборони.** На Сумському напрямку українські війська поступово витісняють росіян до кордону і в деяких раніше втрачених пунктах українські прикордонники вийшли на лінію кордону, хоча інші населені пункти досі під контролем РФ або під жорстокими обстрілами. Водночас, **тривають потужні ракетні, авіаційні обстріли Харкова, Чернігова, Маріуполя.** Ключовою подією найближчих днів може стати спроба російського десанту в Одесі чи Одеській області - місто під обстрілами, в морі десантні кораблі РФ. Сьогодні в Одесі створено військово-цивільну адміністрацію, яка має утримати місто від захоплення.
- Стало відомо, що **російські війська починають мінування населених пунктів, які повністю або частково перейшли під їх контроль**, зокрема, це відбувається в Херсоні. Мінування території України, а також велика кількість вибухонебезпечних об'єктів, що залишаються внаслідок обстрілів, **ставить питання про якнайшвидший початок робіт із гуманітарного розмінування після завершення військових дій.**
- Сьогодні в Чорному морі був розстріляний і затонув естонський цивільний корабель, вчора росіяни збили румунський літак та гелікоптер рятувальної служби - Естонія та Румунія є членами НАТО.** Завтра відбуватиметься надзвичайне засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів закордонних справ, де братиме участь і міністр закордонних справ України.
- Перемовини.** В Білорусі відбувся **другий раунд перемовин між Україною та Росією. Президент РФ В.Путін наполягає на виконанні Україною всіх умов ультиматуму та попереджає, що в разі затягування переговорного процесу будуть додані нові умови. Українська сторона відкидає подібні умови.** Єдиним пунктом, щодо якого начебто є прогрес, стало створення гуманітарних коридорів для мирного населення, але чи Росія буде дотримуватися цих зобов'язань - не зрозуміло, бо раніше вже були випадки розстрілу росіянами гуманітарних коридорів і для військових, і для цивільних.
- Міжнародна підтримка України.** Все більше країн та міжнародних організацій підтримує Україну і сприяє економічному тиску на Росію. **Сьогодні було опубліковано оновлені рейтинги РФ агенціями Fitch та Moody's, які свідчать про неминучий дефолт.** Верховна Рада України прийняла Постанову "Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Верховного комісара ООН у справах біженців, Міжнародного комітету Червоного Хреста, Європейського парламенту, міжнародних організацій та їх парламентських асамблей, парламентів та урядів іноземних держав щодо термінової необхідності забезпечення захисту цивільного населення України від збройних нападів російських загарбників", де вимагає вжиття всіх необхідних заходів з метою негайного запровадження безпольотної зони над територією України, а також введення на територію України миротворців ООН. **3-го березня Грузія слідом за Україною подала заявку на вступ до ЄС, заявка України вже розглядається структурами Євросоюзу, президент Молдови М.Санду заявила, що її країна теж подасть таку заявку.** Деякі турецькі аналітики сьогодні почали писати, що ситуація сприяє і поверненню Туреччини до перемовин про вступ до ЄС.
- В РФ можуть запровадити надзвичайний, або навіть військовий стан**, аби ще більше посилити репресії щодо незгодних та збільшити цензуру, зокрема запровадити військову цензуру. **Змінюється внутрішній наратив в РФ**, де офіційні особи говорять вже не про спецоперацію проти України, а про превентивний удар по Заході, оскільки Захід напав би на РФ ледь не на наступний день після початку спецоперації. Мобілізуючим чинником може бути також велика кількість загиблих. Офіційна пропаганда в РФ нав'язує наратив про праведну війну проти тих, хто загрожує РФ, тиражується слоган, що війну підтримують лідери суспільної думки. Сьогодні Володимир Путін повідомив, що присвоїв одному з офіцерів звання Героя Росії посмертно за подвиг в ході операції на Україні, українські

військові називаються в таких повідомленнях бойовиками. Президент Франції Е.Макрон мав телефонну розмову з В.Путіним, і останній підтвердив, що не планує йти на жодні поступки в ситуації з Україною.

7. **Екологія.** Російська армія, розстрілявши місцевих демонстрантів і знищивши український блокпост, взяла під контроль Запорізьку атомну електростанцію (м.Енергодар). Такі дії можуть призвести до аварії на АЕС та екологічної катастрофи. **Сьогодні під час засідання МАГАТЕ було прийнято резолюцію з вимогою до Росії припинити дії, які можуть нести небезпеку для атомних об'єктів в Україні.** При цьому профільні українські міністерства та державні агенції закликали МАГАТЕ вимагати від НАТО закрити повітряний простір над Україною, з урахуванням місць знаходження атомних об'єктів, оскільки дії Росії кваліфікуються як "ядерний тероризм".
8. **Гуманітарний вимір.** Гуманітарна криза посилюється в містах, де відбуваються військові дії, а також у містах, які захоплені російськими військами, існує брак продуктів, ліків, заблоковані ланцюжки постачання, немає світла і тепла через аварії на мережах. Це спостерігається на Півдні України (м.Мелітополь) та Півночі (м. Тростянець). **Це відбувається штучно та може бути тактикою російської сторони, аби нагнати панічні настрої та деморалізувати українське населення шляхом терору та голоду.** Протягом останніх двох днів є **відчутні рухи в релігійній сфері**, зокрема, виник тренд на припинення поминання патріарха Кирила в українських єпархіях Української православної церкви (Московського патріархату). Це може призвести до того, що найбільша за кількістю парафій церковна структура України розірве стосунки з Московською патріархією, хоча це ще не говорить про автоматичне об'єднання з конкурентною Православною церквою України. Символічним актом, який може значно піднести дух киян, стало відновлення хреста на Соборі св. Софії та проведення там міжконфесійного молебню (на сьогодні ця пам'ятка досі має статус музею, хоча віряни виступають за повернення її в церковне життя). Таким чином демонструється, що Бог на боці України, і війна отримує священний вимір.